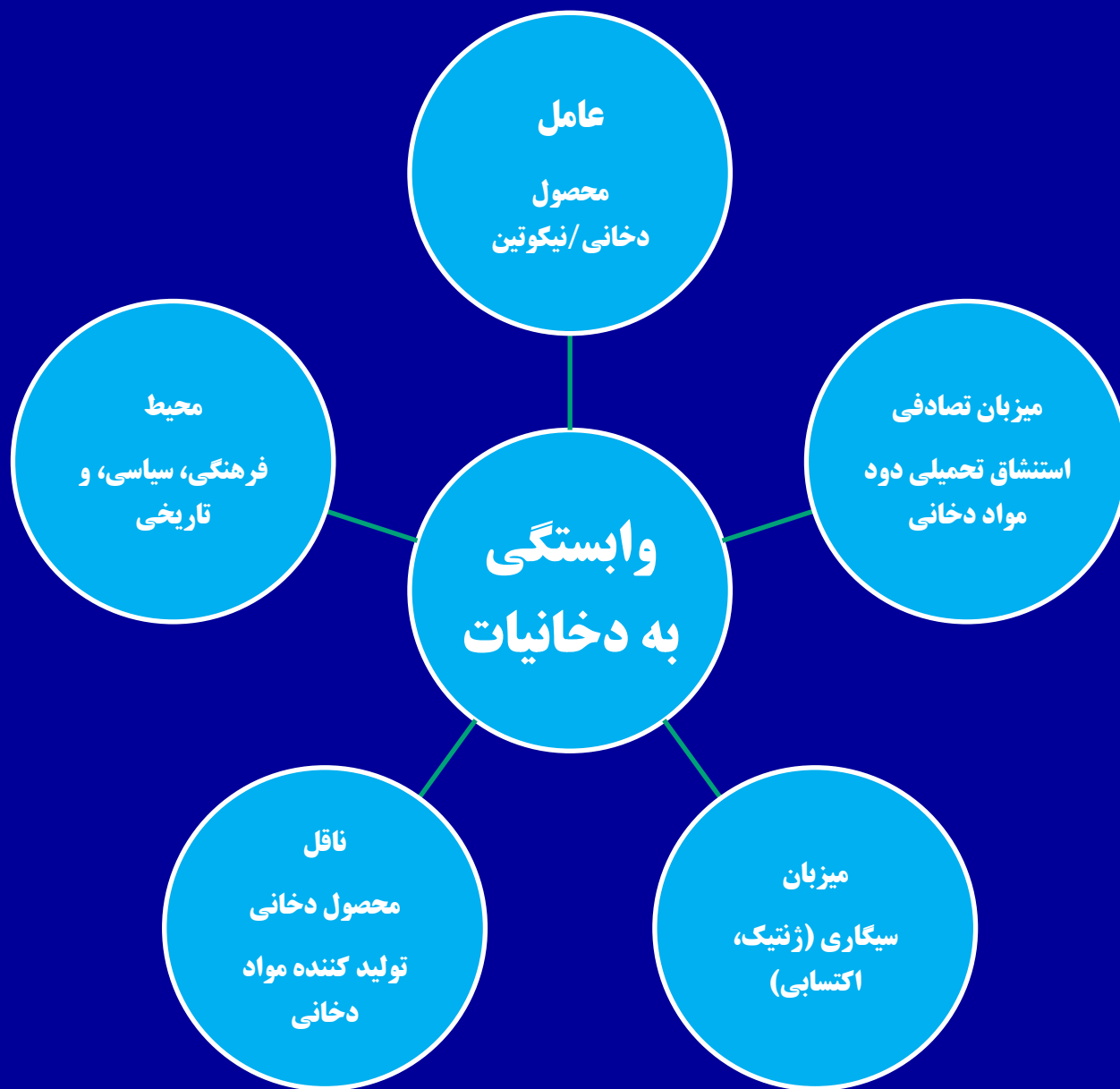

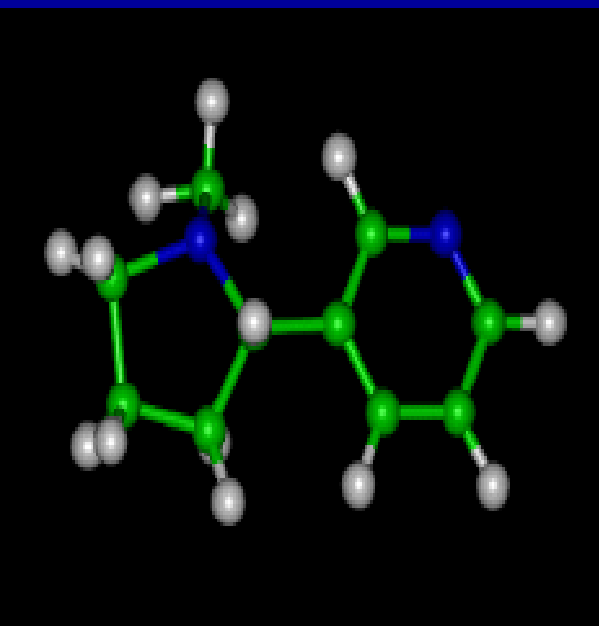
وابستگی به نیکو تین

دکتر حسن آذری پورماسوله

مدل سلامت عمومی در وابستگی به دخانیات

بیوشیمی نیکوتین

- ماده پایه

- محلول در آب

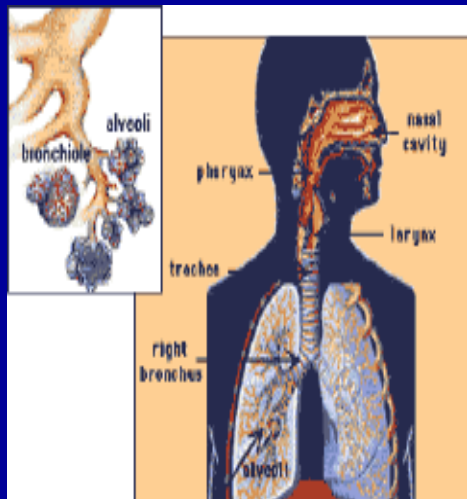
- محیط:

✓ عدم جذب یا جذب کم در محیط اسیدی

✓ در PH خونی 7.4 (۳۱٪) عمل می کند

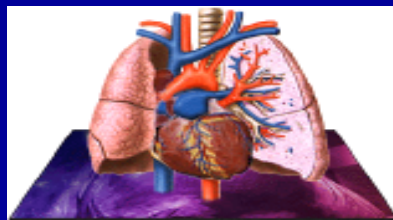
✓ در محیط های قلیائی به راحتی جذب می شود

جذب در خلال استنشاق

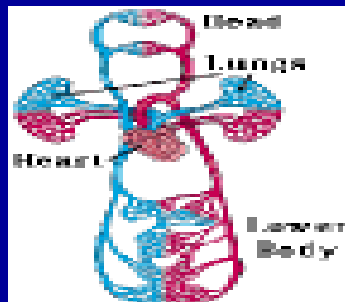

- قطره های کوچک قطران حاوی نیکوتین استنشاق شده در راههای

- هوائی کوچک و آلونولهای ریه جایگزین می شوند.

- جذب به داخل جریان خون مویرگی ریوی

- چرخش در کل بدن از طریق جریان خون

جذب دهانی

- به راحتی از مخاط دهان و بینی جذب می شود
- در روده کوچک جذب می شود
- در جریان خون حمل می شود
- در کبد متابولیسم اولیه انجام می شود
- **Bioavailability ۳۰-۴۰٪ دارد**

جذب نیکوتین از محصولات دخانی

- نیکوتین یک باز ضعیف است جذب آن از خلال غشاء سلولی وابسته به PH است.
- به راحتی از سد خونی – مغزی عبور می کند و ظرف ۲۰ ثانیه به رسپتورهای nAchR می رسد.
- از جفت عبور می کند.
- در شیر با غلظتی دو برابر غلظت خونی دیده می شود.

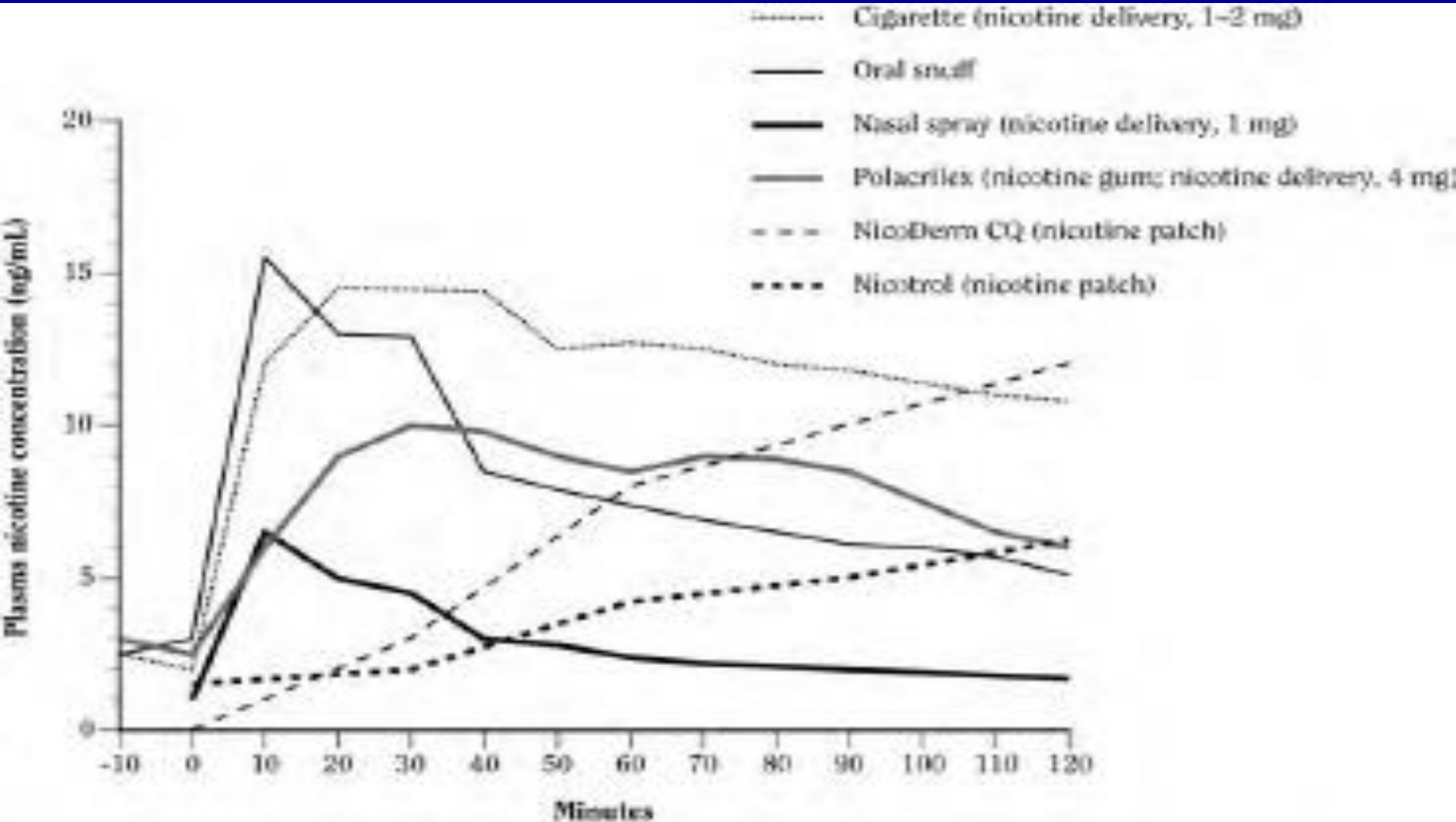
اشکال تحویل نیکوتین بر اساس مقدار

- سیگارها جوری طراحی شده اند که نحوه نیکوتین رسانی آنها در حداکثر مقدار و با حداکثر اثر اعتیاد آور باشد.
- سیگارها می توانند بنابر تمایل فرد سیگاری بین ۱-۳ میلیگرم نیکوتین به بدن برسانند.
- سیگاری ها می توانند با دستکاری میزان دریافت نیکوتین سطح خونی مورد نیاز بدن خود را تنظیم کنند.
- اکثر سیگارهای موجود در بازار آمریکا حدود ۱ میلیگرم یا بیشتر نیکوتین دارند.
- بطور نمونه هر سیگاری ۱۰ پک به یک نخ سیگار می زند که حدود ۵ دقیقه زمان می برد، بنابراین اگر یک فرد سیگاری روزی ۲۰ نخ سیگار بکشد، ۲۰۰ دوز نیکوتین در روز وارد مغز می شود.

Pharmacokinetics

استنشاق نیکوتین اعتیاد آورترین است

Bioavailability and Amount of Nicotine Absorbed per Unit Dose and Time to Maximum Venous Blood Concentration of Nicotine by Product

Product	Bioavailability per Dose	Time to maximum concentration
Cigarette	1-2 mg	Within 5 minutes
Nicotine Gum (2mg, 4mg)	1 mg, 2 mg	30 minutes
Nicotine Inhaler	2 mg/Cartridge	20-30 minutes
Nicotine Nasal Spray	0.5 mg	10 minutes
Nicotine Patch	15-22 mg (during 16-24 hours)	4-9 hours
Smokeless Tobacco	3.6-4.5 mg	20-30 minutes

متابولیسیم نیکوتین

- در انسان اصلی ترین آنزیمی که نیکوتین را به کوتینین متابولیزه می کند آنزیم کبدی **Cytochrome P450 (CYP2A6)** است. (Messina et al, 1997)
- **CYP2A6** همچنین متابولیسیم بعدی کوتینین به متابولیت اصلیش **3-hydroxycotinine (3OH)** را به عهده دارد. (Nakajima et al, 1996)
- **CYP2A6** یک آنزیم پلی مورفیک است. در حال حاضر ۱۳ گونه ژنتیک شناسائی شده است که می تواند موجب وجود افرادی با اختلال یا افزایش متابولیزم نیکوتین شود. (Xu et al, 2002)

CYP2A6 و وابستگی به نیکوتین

- CYP2A6، آنزیم اصلی در متابولیسم نیکوتین، تفاوت های بسیار زیادی بین فردی

- شواهدی مبنی بر وجود ارتباط بین CYP2A6 و وابستگی به نیکوتین وجود دارد

✓ کسانی که نیکوتین را آهسته متابولیزه می کنند (Slow Metabolizers SM) تعداد نخ سیگار کمتری در روز می کشند

✓ SM ها در مقابل اعتیاد به نیکوتین و تبدیل شدن به سیگاری هر روزه محافظت می شوند.

✓ SM ها سیگار را راحتتر ترک می کنند.

حذف

- گذر اولیه: کسر ثابتی از دارو در واحد زمان حذف می شود.

- نیمه عمر متوسط: ۲ ساعت

- در کبد، ریه و کلیه متابولیزه می شود.

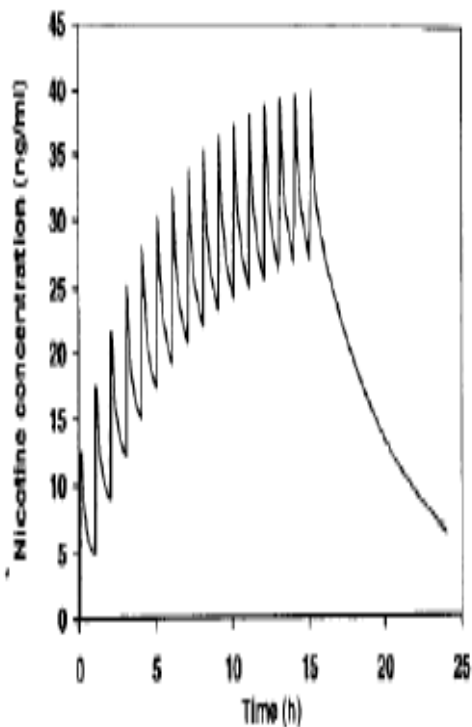
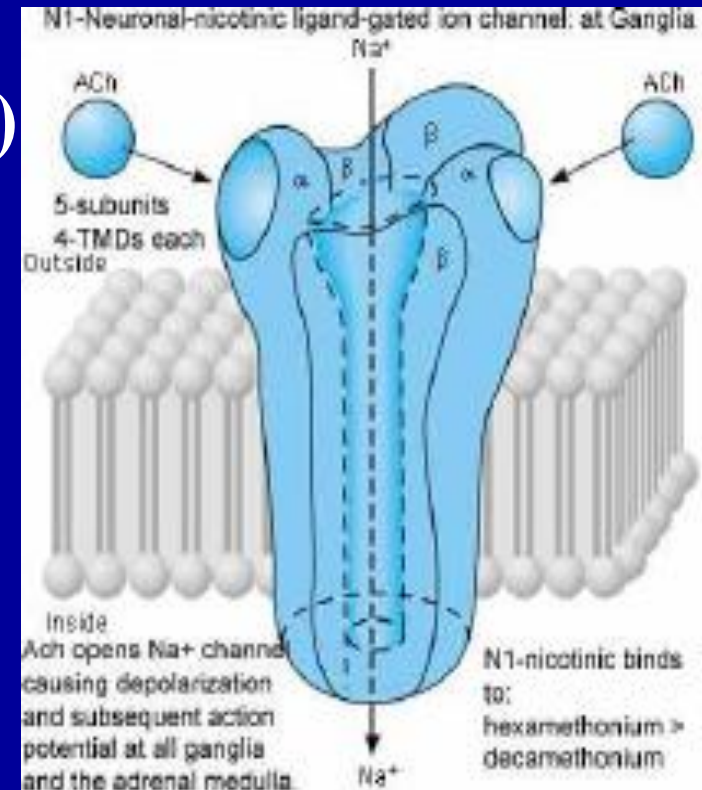

Figure 2 Simulation of plasma nicotine concentrations obtained after smoking a cigarette every hour for 16 h (based on pharmacokinetic parameters).

نحوه تاثیر نیکوتین بر رستورها

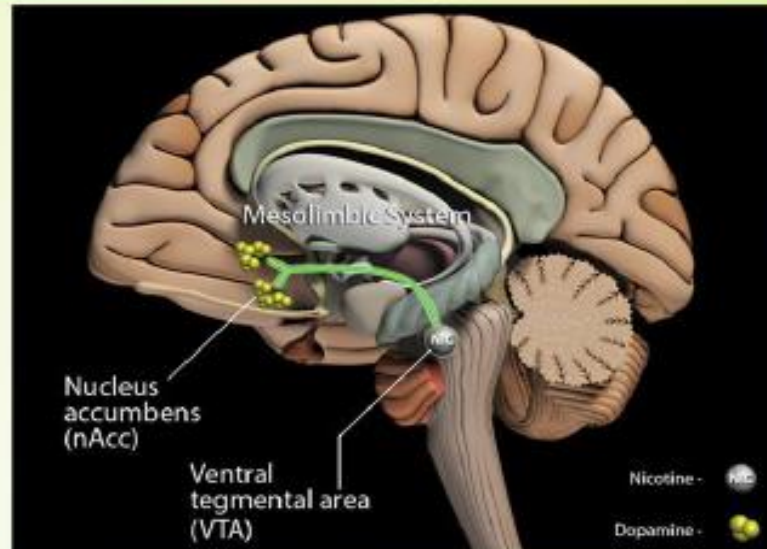
- Nicotinic Acetylcholine Receptors
- Mimics acetylcholine (agonist)
- Opens ion channel
  - ✓ depolarizes

مکانیسم ایجاد اعتیاد به نیکوتین

تحریک مراکز درک لذت در CNS

Mechanism of Action of Nicotine in the Central Nervous System

- Nicotine binds predominantly to nicotinic acetylcholine (nACh) receptors in the CNS; the primary is the $\alpha 4\beta 2$ nicotinic receptor in the Ventral Tegmental Area (VTA)
- After nicotine binds to the $\alpha 4\beta 2$ nicotinic receptor in the VTA, it results in a release of dopamine in the Nucleus Accumbens (nAcc) which is believed to be linked to reward

نیکوتین موجب ترشح مواد شیمیائی در مغز می شود

Dopamine →

Pleasure, appetite Suppression

Norepinephrine →

Arousal, Appetite suppression

Acetylcholine →

Arousal, Cognitive enhancement

Vasopressin →

Memory improvement

Serotonin →

Mood modulation, appetite suppression

Beta-endorphin →

Reduction of anxiety and tension

Glutamate &
→

Impact reinforcement value of nicotine

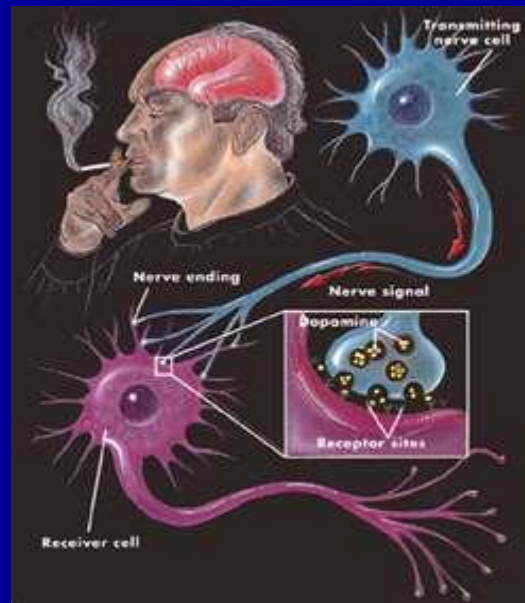
GABA

مکانیسم ایجاد اعتیاد به نیکوتین

تحریک گیرنده های نیکوتینی در CNS و PNS و در نتیجه آزاد سازی کاتکولامینها:

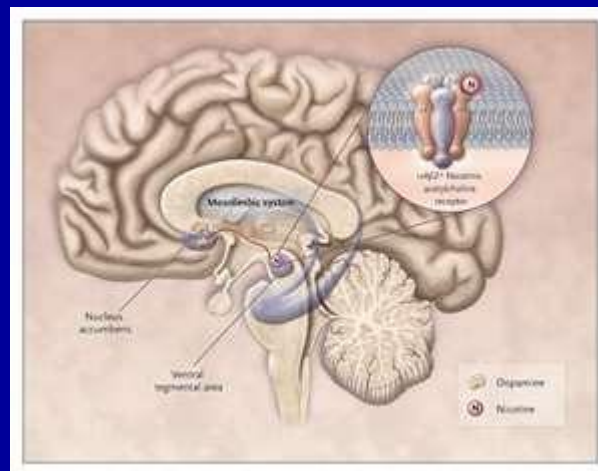
مکانیسم ایجاد اعتیاد به نیکوتین

- افزایش ضربان قلب و برون ده قلبی: افزایش فشار خون
- افزایش قند خون
- بهبود خلق در فرد مصرف کننده و شکل گیری عادت استعمال دخانیات و تشویق تداوم مصرف در سیگاری مستقر

مکانیسم ایجاد اعتیاد به نیکوتین

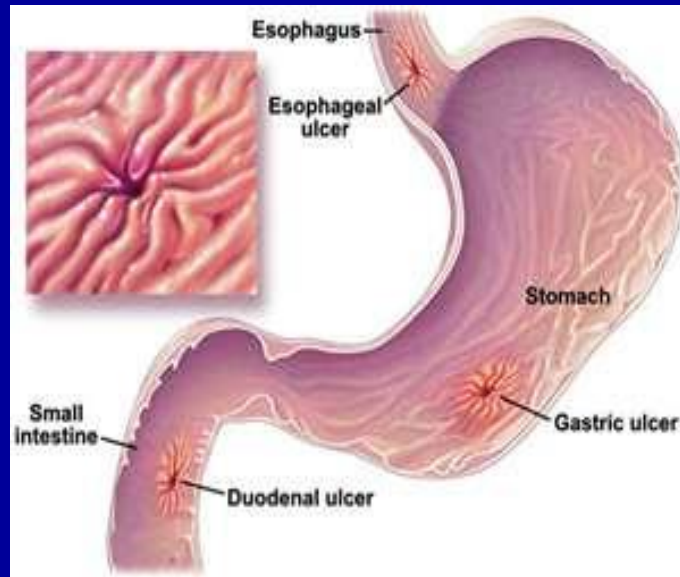
ورود به مسیر سروتونرژیک در افراد هیجانزده
موجب تحریک مسیرهای مهاری شده
احساس آرامش ایجاد میکند

مکانیسم ایجاد اعتیاد به نیکوتین

شل کردن اسفنکترهای دستگاه گوارش

مکانیسم ایجاد اعتیاد به نیکوتین

افزایش تمرکز و کاهش اشتها

وابستگی به نیکوتین

ویژگیهای وابستگی به نیکوتین:

• استفاده عاداتی

• پاسخگویی به فشارهای خارجی شعله ور کننده هوس دخانیات

• الگوی استرئوتیپی مصرف دخانیات مانند: استعمال تعداد معینی سیگار در زمانهای مشخص

• بازگشت سریع به مصرف سیگار پس از یک دوره ترک منجر به عود

• نگهداری غلظت نیکوتین خون در یک محدوده ویژه و بروز علائم سندرم ترک در صورت افت نیکوتین خون مثلاً هنگام خواب

• برطرف شدن علائم سندرم ترک با مصرف سیگار

تعریف سندرم ترک

- تغییرات جسمی و روانی متعاقب قطع یا خاتمه استعمال یک ماده اعتیادآور
- معمولاً موقت
- نیازمند دوره زمانی خاصی برای تنظیم فعالیت‌های جسمی و روانی ناشی از مصرف طولانی مدت دارو پس از قطع مصرف آن است

علائم سندرم ترک

علامت	مدت	شیوع
تحریک پذیری / تهاجم	۴ هفته >	۵۰٪
افسردگی (پیش بینی عود)	۴ هفته >	۶۰٪
بیقراری	۴ هفته >	۶۰٪
افت تمرکز	۲ هفته >	۶۰٪
افزایش اشتها	۱۰ هفته <	۷۰٪
سبکی سر	۴۸ ساعت >	۱۰٪

علائم سندرم ترک

علامت	مدت	شیوع
بیدار خوابی	۱ هفته	۲۵٪
هوس سیگار (پیش بینی عود)	۲ هفته	۷۰٪
کاهش ضربان قلب (۸ ضربه در دقیقه)	طولانی مدت	۸۰٪
کاهش آدرنالین	کوتاه مدت	نامشخص
کاهش کورتیزول (عود)	۴ هفته	نامشخص
افزایش آلفا در EEG	نامشخص	نامشخص

علائم سندرم ترک

علامت	مدت	شیوع
کاهش لرزش	طولانی مدت	< ۸۰٪
کاهش میزان متابولیسم پایه طولانی مدت	نامشخص	
افزایش دمای پوست	طولانی مدت	< ۸۰٪
کاهش IgA بزاق	> ۱۴ روز	نامشخص
کاهش متابولیسم کافئین	طولانی مدت	< ۸۰٪
افزایش وزن (۴.۵ کیلوگرم)	طولانی مدت	< ۸۰٪

سایر علائم

- سرفه: علامت بازگشت فعالیت مژکهای تنفسی، نیاز به درمان خاصی ندارد
- احساس گلو درد: ناشی از خشکی مخاط دهان، مصرف بیشتر مایعات بویژه مایعات سرد
- زخمهای دهانی: ناشی از کاهش IgA بزاقی، زودگذر است

اضطراب

- بسیاری از سیگاریها هنگام ترک از اضطراب شکایت دارند
- اضطراب از علائم ترک سیگار نیست بلکه تنها واکنشی در برابر اقدام به ترک است
- باقی ماندن در ترک به مدت ۴ هفته موجب کاهش قابل توجهی در میزان اضطراب حتی نسبت به دوره قبل از ترک میشود
- ادامه استعمال دخانیات حتی در مقادیر کم موجب تداوم اضطراب میگردد

عوامل موثر بر شدت علائم سندرم ترک

- در سیگاریهای قهار شدید تر است
- در صورت سندرم ترک شدید در ترک قبلی شدیدتر است
- با استرس و غم شدیدتر میشود
- با ورزش و نرمش کاهش می یابد
- در صورت کاهش تدریجی شدت آن کمتر است
- با خروج سیگاری از محیط مالوف کمتر میشود
- با مصرف مواد شیرین تخفیف می یابد

درمان سندرم ترک

- شایعترین درمان NRT است
- هیچ مدرکی دال بر ارجحیت یکی از انواع NRT بر دیگری وجود ندارد
- گلوکز سرعت هوس نیکوتین را کاهش میدهد
- درمان روانشناختی شامل: ایجاد اطمینان، حمایت عمومی، تحمل واقعیت
- ورزش سرعت علائم را کاهش میدهد